

Ի՞նչ պու՞ր Մեծնուպը Հափառիս բազար վէ
Եօրթուս կրնէրինտէն մաստա հէր կիւն
Բայ ու նէր օրուսնազ տոր :
Սեփեթի բէշն 2 աւետ լիւրայի օսմանի
Այլ արքա 1 » »
Տալարս ինչն բոսթա իւնթիթի դամմ օլուր
Պէշէր նուսխէս 1 զուրուշա տոր :

Իշանաթին սրբապր պիր տէֆալը 3 զրշ :
Իքի տէֆա ինչն պէշէր սրբապրնա 2 »
Իւշ տէֆա ինչն պէշէր սրբապրնա 1 »
Իւշ տէֆառան զիստէ վէ ուղուն իշանաթ
Ինչն այրքա բազարը օլունուր :
Տալարարտուն կէլէն մէջն ուսպուն բոսթա մէ-
սարիֆինի, կէօնաթէն վիւրճէք տիր :

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԷ ՊԵԼԵՏԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՎԷ ՄԷՎԱՏԸ ՆԱՅԻԱՅԸ ՍԱՅԻՐԷՅԷ ՄԻԻԹԱՍԱԼԻԳ ՂԱԶԷԹԱ

ԱՍԻՐԱՆԷ 12 ՅՈՒՆԻՍ

ԹԷՊԵՐ

Թարափը էշըէֆի հազրէթի
Բատիլահտէն էրմէնի Գա-
թօիգ բաթրլի ըրւթպէթլու
Յովան էֆէնտի հազրէթէրի-
նէ Մէճիտիյէ նիշանը զիշա-
նըն պիրինճի ըրւթպէսի իհ-
սան պուրուլարագ, նիշանը
Ալիյի մէգքիւր տիւնքի կիւն
բաթրիքիսանէյէ վասլ օլմուշ
օլտուղու մաալ իֆթիլար մէս-
մուրմիզ օլմաղին, իւննընա
իպթիտար գըլընտը :

ՄԻԼԻՅԷ

ՊԱՏԱՍԻԱՆԻՐ

Աս պէս պէս Բան կըմարտայ (որք տը-
պարեալ են 'ի կարգս ցուցանց նոցա)
է Զառնալի ինչն » Գրեթը Պեթ-
րոս Բեթրեթի (որ նստաւ կաթողիկոս
յամի Տեառն 1812 'ի 17 յունիսի, մինչեւ
ցամա 1841) :

Տալարս է Գրեթը Պեթրոս Բ. Կաթողիկոս
Հայոց ազգայնաց, որ յայնժամ էր Միւսթաֆէ
Արեթեֆեթիս Կեառնիյի Տ. Արքեպիսկոպոս-
Եան :

(1468 նուաբրտան պաղիյէ)

Դ.

Ասն կրօնաւորք, « Ապա ստի-
» պէին Եպիսկոպոսունք (յետ մա-
» հու Արքահամ կաթողիկոսի) գրեթ-
» րոս Եպիսկոպոս խնդրել և առ-
» նուլ ժառանգութիւն 'ի Հ. Գրեթո-
» րէ : Եւ հարկ եղև Հօր Գրեթորի ըստ
» թիտանձանացն առնել զցանկ իրաց
» և յանձնել 'ի նա ինքն, որ և ետ
» ձեռագիր ընդունելութեան, որում
» և ստորագրեցին Յակոբ և Սահակ
» Եպիսկոպոսունք, Յետ այնորիկ (ա-
» սեն) տրտունջ իմն կալաւ Հ. Գրեթ-
» գոր առ եղբայր իւր Պետրոս Եպիս-
» կոպոս վասն այնր գործոյ, որ էր
» ընդդէմ կառն ինքնուրոյն, և Զառնա-
» լիւն զոր արար, բայց ոչ եւս էր
» հնար յայնժամ դարման տանել, և
» դուրմ միշտ տագնապեալ վասն այլ
» և այլ պահանջանց ընդդէմ կրօնա-
»ւորաց, որոնցմա յընկերութենէ
» Եպիսկոպոսաց գնալ 'ի Բերիա, և

» անտի այլուր, բայց յետոյ հասեալ
» 'ի վերիտոն, անդ հիւանդացեալ
» մեռաւ » :

Պատասխանելք, 'ի վերոգրելոյ
այտի, յայտնի եղև անհաստատու-
թիւն և ոչնչութիւն այնր կտակի, ա-
պա Պետրոս Եպիսկոպոս և այլքն ընդ-
նմա ոչ ընդդէմ կամաց ննջեցելոյն,
այլ ամենայն իրաւաւոր առին՝ զոր
ինչ առինն, ոչ իբր ժառանգութիւն
յազգայնոյ, այլ իբրև ինչ և ստաց-
ածա պատկանեալ անձին և Սիմ-
ույ Պատրիարքին, թողով 'ի կրօնա-
ւորս առաւել քան զպէտս կրեաց
նոցա : Եւ այս ևս ըստ հաճութեան
կամաց ննջեցելոյն, և յայտ անտի է,
զի նա ինքն անտես արար զկտակա-
ւըն, քանզի արդէն առեալ էր զը-
րեւ Եպիսկոպոսաց թողով զաշանց
և ստորագրել ձեռամբ (որ կայ և
պահ 'ի զիւանիս), յորում յայտնեաց
զկամս իւր նկատմամբ կրօնաւորաց
զոր և յօժարութեամբ յանձն առին
Եպիսկոպոսունք, և ուխտեցին այս-
պէս « Զորորդ » ուխտեցաք բնակիլ
» տարակաց և զատ տեղով 'ի վա-
» նուցն Յիսուսի Ամենափրկչին վասն
» ինդրոյ կրօնաւորացն, զի ամբողջա-
» պէս պահնցեն զկանոնս, և զկացուց-
» մունքն կրօնի սրբոյն Աստուծի մեծի
» և զի մի պատճառեցենն յիշեալ
» կրօնաւորքն իբր 'ի միասին բնակիլն
» ընդ Եպիսկոպոսաց ոչ ըմբռնին կա-
» նոնք, վասն որոյ մեք ինքնայոժար
» կամօք կամեցաք եղանակ 'ի վանքէն
» և զատ բնակել 'ի նոցանէ, և վասն
» զորոյն մեզ իրձ և վախաք առ ա-
» ճումն և զարգացումն նոյն կրօնի » :

Ահա այսպիսի ինչ միայն էր, զոր
կամէր Արքահամ կաթողիկոս, և ոչ
աւելի, և այլ բան կտակին չէին նը-
մա հաճողակամք, ապա թէ ոչ տայր
յաւելուլ և զայս : Զայս նոյն ինքն
յայտնագոյն ծանուցանէ 'ի կոնդակ-
սին իւր գրեալս և յառաջ և զինչ յօ-
րինելոյ այնր ստայոյ՝ կտակի, ասե-
լով. « Եւ արդ գոհութիւն նախախ-
» նամութեան Բարձրեղոյն, առաւել
» լաւ և անհրաժեշտ Եպիսկոպոսաց,
» այլ մինչեւ ցայժմ ոչ ձեռն արկաք
» չինել վասն յԱթոռ Պատրիարքա-
» կան ժողովել 'ի նմա զՊատրիարքն
» և զԵպիսկոպոսունք, զի յայտ իսկ է
» Զեղ, թէ Եպիսկոպոսն չկարէ մնալ
» միշտ 'ի թեմի իւրում, հարկ եղև
» ունել նոցա վասն ուրոյն 'ի կրօնա-
»ւորաց, առ 'ի կարող լինելոյ կրօ-
» նաւորացն միտ դնել կանոնաց իւր-
» եանց, և Եպիսկոպոսացն՝ պաշտա-
» ման իւրեանց, Յուլիսի 11. 1739 » :

Դարձեալ ասէ, « արդ որովհետեւ ա-
» ռաւելաւ թիւ Եպիսկոպոսաց և կրօ-
» նաւորաց, համարիմք անվայել իմն
» բնակիլ մեզ և Եպիսկոպոսաց մերոյ
» յընկերակցութեան նոցա վասն նե-
» ղութեան և անձկութեան բնակու-
» թեան : Ուստի կամեցաք կառու-
» ցանել զնոր վանս առանձին ըստ
» ցանկութեան մերոյ . . . որպէս օդ-
» նեցիւր մեզ նպատակք ձերովք և
» ողորմութեամբք 'ի շինութիւն վա-
» նաց Ամենափրկչին, այսպէս ըստսը-
» մին օրինակի յուսամք օգնութեամբ
» և ողորմութեամբ բարեպաշտ հա-
»ւատացելոյ շինել զայս նոր վանս
» յանուն Ամենասուրբ Կուսին Մարիա-
» մու մօրն Աստուծոյ, որ հանգերձ
» եալ է ինել Աթոռ և բնակութիւն
» ուղարկաւ Եպիսկոպոսաց, և նոյնի
» Պատրիարքի 'ի 21 օգոստոսի 1749 » :

Գայտմ ամենայն քաջայայտ եղև,
թէ կամք և թէ դիտաւորութիւն Ար-
քահամ կաթողիկոսի այն էին, զի կը-
րօնաւորք յառանձնութեան իցեն 'ի
ճիշտ պահպանութիւն կանոնաց իւր-
եանց, և Եպիսկոպոսաց դիւր լիցի
միտ դնել պաշտամանց իւրեանց, և
առ հասարակ կարող լիցեն անշփոթ
կարգաւ ուղղել զգործս իւրեանց 'ի
պայծառութիւն Պատրիարքական Ա-
թոռոյն և վիճակի նորին, Եպիսկոպո-
սունք իբրեւ կանոնիկոսք 'ի մերձոյ
մատուցանելով Աթոռոյն զիւրեանց
ծառայութիւնս, և կրօնաւորք իբր
միջնորդ նորին կազմ և պատրաստ ու-
նելով զանձինս առ ամենայն ակնար-
կութիւն հրամանաց Պատրիարքին :
Այսպէս արդարեւ իբրեւ Հայր թիմ
և խոհական, հոգ տարաւ նա Եպիս-
կոպոսաց և կրօնաւորաց իւրոյ, և ոչ
կամէր երբեք զրկել զերկուսեան իսկ
'ի պատշաճականաց : Ուստի չունին
տեղի այն բանք կրօնաւորաց, թէ
Պետրոս Եպիսկոպոս էառ ժառան-
գութիւն « ընդդէմ » կամաց ննջեցե-
լոյն » և թէ « յետոյ ծանեալ գտնալան
սըն » քանզի քաջայայտ իմն երեւի
թէ այդ ամենայն եղև վերջին կար-
գաւորութիւն կամաց Արքահամ կա-
թողիկոսի : Գիտել պարտ է աստէն,
զի յայնմ ժամանակի Պետրոս Եպիս-
պոս էր փոխանորդ կամ գործակալ
որ ունէր զՏաշաւազի ծախուց և ե-
կամայն : Նա ինքն առնոյր կամ հա-
տուցանէր զպիտոյն, ըստ այսմ նա
ինքն եւ ձեռագիր ընդունելութեան
Հօր Գրեթ օրի, այս յայտ է 'ի հաշուա-
գրէ նորին, որ կայ առ մեզ 'ի Գի-
ւանիս : Իսկ թէ առ ինչ չողաւ նա
'ի Բերիայ, չէ տեղոյս գրել ընդար-

ձակօրէն, շատ է ասել, թէ գնաց նա
յայց ժողովողեան Տիգրանակերտ քա-
ղաքի, ուր էր ինքն յառաջագոյն, և
'ի սաստկանալ հալածանացն, 'ի Բե-
րիոյ դարձաւ յետս, և հասեալ 'ի
վերիտոն վախճանեցաւ :

Ի ցոյց և 'ի հաստատութիւն ցայս-
վայր աստեղեղոյս, կարեւոր համարիմք
դնել աստ զբանս կոնդակի Յակոբ
Պետրոս Բ. կաթողիկոսի, ուր ասէ
այսպէս, « թողեալ զհայրենիս մեր և
» զփրկիլ բարեկամս ընթացակից լեալ
» վերոյգրեալ լուսաւորեալ հոգւոյն,
» (Արքահամ կաթողիկոսի) . . . օր
» ըստ օրէ ջանալով, զօրութեամբ և
» կարողութեամբն Աստուծոյ մեծա-
» գոյն տառապանօք հիմն արկեալ
» կառուցաք զվանս Ամենափրկչին Յի-
» սուսի, և մինչ անհալք բաղանջան
» թիւ կրօնաւորացն առաւել քան ըզ-
» յոյն մեր, հարկ եղև մեզ խորհել
» զինմանէ վանուց յայլ իմն տեղի առ
» 'ի բնակիլ անդ Պատրիարքն և 'ի
» նմանէ ձեռնադրեալ Եպիսկոպո-
» սունքն, որ մինչեւ ցայժմ եղեն իւր-
» բու երեք ամ, և աւարտեալ կա-
» ռուցան քանի մի բնակարանք և ին-
» 1752 յամենան նոյնիւրերի 20 » :

Սովին բանիւք հաստատէ Յակոբ
կաթողիկոս նախ թէ ինքն և որք
ընդ նմա էին « թողեալ զհայրենիս
և զփրկիլ բարեկամս ընթացակից
լեալ » Արքահամ կաթողիկոսի (մինչ
էր նա յաբսորանս 'ի կանանց կողմ)
հիմնարկեալ կառուցին ընդ նմա ըզ
վանս Ամենափրկչին, և ոչ առանձինն
կամ ինքնազուլս : Երկրորդ՝ քանզի
բաղանջան թիւք կրօնաւորաց առա-
ւել քան « Զոյսն իւրեանց » խորհե-
ցան այնուհետեւ շինել զնոր վանս յԱ-
թոռ Պատրիարքական : Երրորդ՝ թէ
սկիզբն եղև շինութեան նոր վանաց,
և աւարտ նորին քանի մի բնակարա-
նաց եղև առ կենդանութեամբ նորին
Արքահամ կաթողիկոսի, վասն որոյ
ասէ « Սինչե ցայժմ եղեն իբրեւ ե-
րեք ամ » այս է մինչեւ յ 20 օր նո-
յնմերի : 1752 : Եւ 'ի ճշմարտու-
թիւն այս բանից ասելի է, թէ հար-
կաւ գէթ երկու ամ և կէս անցեալ
իցէ զինի շինութեան մինչեւ ցայն օր
Եւ այսպէս ճշմարտի Արքահամ կա-
թողիկոսի լինել հիմնադիր և իսկուց
վանացն եւս : Զոր ոչ միայն հաստատէ
Յովսէփ Եպիսկոպոս, այլ և զԵղեցիկ
իմն խորհրդածութեամբ կշտամբէ և
զնոսա, որք կամէին խորել զմօտն
ինչ 'ի պարծանաց այնր մեծապատիւ
հիմնադրի, ասելով « Ոչ եմ մոռացեալ
» զԵրեմիայի խոսքն իմ, զոր ունէի

(84-4)

ՄԻԻԹԵՆԵՎԻՅԵ

Զաթը հազրէթի Բատուշահի տիւն
սապահ էրքէն ելըտըզ գարը հիւմա-
լունշարընը լէշրիֆ պոյյուրուտը ցլա-
րընտան, Սատարզամ հազրէթլէրի
հազրը ալլիյ մէշքուրէ աղիմէթլէ,
գուրըրու հազրէթի Շահանէյէ սու-
լտու յոմուշ սուր :

— Տիրւքի կեն զաթը վաւայի
հազրէթի սէրաոբէրի վէ պահրիէ նա-
ղըրը տէվէթլու Ռէուֆ բաշա վէ Պաղ-
տատ վիլայէթի ճէլիէսի վալիսի տէվ-
էթլու Ռաֆէթ բաշա հազարաթը մա-
յէնյի հիւմէնէնա աղիմէթ պոլլուր-
մուշար արր :

— Տէրսաատէթտէ պուլունան Զը-
րանսա ամիրալը տիւնքի կիւն թէր-
սանէտէն կէօնտէրիէն վէ Ս/Յէնքօթ

ՈՍԿԵՓՈՐԻԿ ՀԱՏՈՒԱԾՔ

Գաւազանագիրք հանդերձ վկայութեամբք
ինչ շարակարգեալ 'ի Տիգրանակերտոցի
Զենեսիգեան Տէր Մեսրոպ վարդապետ:

Յաջորդութիւն Արքեպիսկոպոսաց Արքեպիսկոպոսական Վիճակին Տիգրանակեցւորի որ է Ա/իդ :

(1472 նումէրութան պագիյէ)

Իսկ յայսմ ամի որ ՌՃՀԲ. որ և ծառղասիկ, այլևոյժ խաղաղութեամբ վեջացուցեալ և այլն և Սա ՚ի ՌՃՀԲ. թնութիւն Հայոց շինէ 'ի հիմանց և ըզսուրբ կիրալաց եկեղեցիսն Ամդայ, որպէս է տեսանել և 'ի վերայ դրանն նոյն եկեղեցոյն և ձեռնառութեամբ Յովհաննու պատրիարքին Պօլոյ յառաջնորդութեան տէր Պօղոսի որդւոյ Պետեան եպիսկոպոսի, յերեցիտեանութեան կարապետի, իշխանց զըրդքեսէրի Աւետան չէլէպոս . . . իսկ արդեամբ և արօք բոլոր ժողովրդեան : Սոյն այս քրտնաշուն արքեպիսկոպոս մեր մինչ զառաջան շինածածով պէս պէս զալլութեք պայծառացուցանէր զվիճակ իւր, մանաւանդ առաւելուս ի բանիւք իւրովք քարոզելով որդմտութեամբ հսկէր 'ի վերայ հօտին իւրոյ, կամելով և ինքն ըստ օրինակի նախորդաց իւրոց, որդիական ինն հպատակութեան ցուցանել առ դասն առաքելական, կոհանց առ ինքն որպարի

Թագիր օլունան ուֆադ վաբորլար-
տան պերինն ռաքիպէն, զըրհլը սէ-
ֆայինն շահանէյի թէմաշայա աղիւնէթ
իթմիշ, վէ սէֆայինի մէզըրւարէն
Աղիզիյէ նամ զըրհլը ֆըրգաթիյնաւ
իծրա խաիլէն ուֆադ մանսօպալարը
քէմալը թմաշայաի իւն սէր իսէրէք
սալաւէթ իթմիշ տիր :

Պահելիէն նազըրը տէվէթու բա-
շա հազրէթլէրի թարաֆընտան ամի-
րայը միւշարիւէյնէ պու կիւն թէրաւ-
նէտէ Այնալը գաւազա նամ' սէյրան-
կեհաւտ գազը գասըրը հիւմայունտա
շայէթի միւթէմմէլ պիւր ղէյաֆէթ լիւ-
րիւնէնը քեր :

— Տիրեն ազգամ սասթ ասգուգ
սուլարընտա Ղալաթա Պորսադընտա
պիր չոգ սաթընդը զուհուր իյէսայիյն-
տէն , գոնսոյիտ ֆիյաթը սայսինտաէն
օն բարա թէնգիլ իթիլի իոն տէ ,
սորսանըն գաթանանճաղը վոգըթ եէ-
տր սէքիգ բարա դատար ֆըրըլա՛րը
տոր :

— Չաթը հաղթելի Մետարելթե-
նահինին Շգօտար վալիիքերի գեմ-
նընտա Հօթ վէ Գէօսթրաթ տաղըն-
տա խանէլէրնտէ միսաֆիրէթէն
պիր գաչ կիւն գաւըը յօրուզու գա-
թօլը Գարաթաղաւարըն պազըլարը
Տէրաւատէթէ կէւլիւ, ի զաթը
հաղթելի Մետարելթեմահի իլէ միւ-
լազաթ իթմիշ օլտուգլարնտան, միւ-
շարիլէյ Սատրազաւ հաղթելթէրի
միւմայիլէյհիւմէ Տէրսատէթտէ ի-
գամլէթէր հէնկեմալնտա կիւնտէ
երմիւ պէշէր զրուշ խարհըզ թայելին
կուլուրմուշար տըր :

— Տիւնքի նւթսեմիցոտե սարը
կիւնիւ Զրանսա սէֆիրի իւէ պէրա-
պէր Պապը Ալլիէ կէրիշ օլտուղունու
պէյան իվտիյիմիզ Զրանսա պահրը
Սէֆիտ ֆիօսու ամիրալընքն սիվար
օլտուղու պէյլիք վաքօրու, աղշամ
իլզէր թարապիպայա ավսեթլէրի սը-
րասա, Սթէնիա իսկէնիզ ճանիւնաէ
սրդա օթուրթտուրուլմուշ, վէ պիր

Գալ սաաթ ուղրալըւարագ. կիճէ սա.
աթ պիրտէ գուրթարրլմր յորր :

— Դեպքըս միւթէսարբերքը սասա-
տէթլու Ազիզ բաշա հազրէթլերինն
էսերի հիմնէթլլէ պու սէնէ ճէզիրէ
աշարը օն միրիօն եէտի եւիզ արթըշ
պէշ պին զրուշու թէհապուզ իթմիշ,
Պու իսէ սէնէ յի սապըզընէ նկպէթ-
լէ երւզտէ երիրի ֆաղա օլտուզու
մահալինտէն պլէշն պիր մէթլուպտա
միննտերի՞ն պերլունմուշ սուր:

— Մէտրիֆ Նազըրը տէվէթլու ճէլտէտ քաշա հազրէթլըրինն պու ազլամ կէլէճէք թրիէսլէ վարօրու իլէ Տէրսաատէթէ վիռուալէրինն ին- թիզար օլունմագտա տոր :

— Սլաժմանաթը սենիլենին Պրիւսէն սէֆիրի սաստէթըլը Գարաթօտօրի էֆէնտի ճանիպի մէմուրիլէթլէրինէ միւթէվէճճիհէն կէլէճէք հաֆթա Տէրսաստէթտէն հարաքէթ իլէյէճէք տիր ։

— Զօճա պէ՛ն զազէ՛մաւորնն եւազ-
տըլընա կէօրէ՛, Գրբըմ՝ սէվահիլինտ
վէ՛ Ուզօֆնամ առէմին ոգայրը ճի-
վարընտա Օմանըլ սանճաղընը քէշիտէ
իտէն պիր չէքաիրմէ թէվզըֆ օլուն-
մուչ տուր : Պունուն սէպէպի թէվ-
գէֆի, իլինտէ Գրբըմ թա՛մարարն-
տէն խաֆիմէ մէվալիքի Օմանիլէյէ
հիճիլէն ի՛ն ի՛ն մէվալէ իլղէ գրբը ֆալիլ-
եանրն պուլունմար իմիլ :

— Եսարընքի ճումնա կունիւ ճիւ-
լիսիւ հիւսայոն շէնլիչի օլմաք միւ-
լապէսէսիլէ, Ղալաթա թընէլի օ ագ-
լաթ Եարը կէնէլի իւլ սաաթ կէշէն
կոնէր Եօլճու Նաթլ իաէնէք օ վէ
թընէլ պաշտան աշաղա գատրք գահ-
տիլլէր իէ տօնաշորաճաք տոր :

— Իր քեզ վէ տիչի դուգուլարըն
քէսկիմէմէսի վէ խարիճէ տախի իւ-
րաճ գլընժամար մուգ աստէճճէ
թաճթը մէմնուիյէթէ արնմիշ իսէ
տի՝ պու իւրուստ առհայտ արնամիւ-
պիւր արնէ խագինճէ ճէիլէնի զա-
րար ու խաաարըն մուճիպ օլաճալը

անալորվածոր իւզերինն, մէմուիյէթի
մէզգերէն եալընըդ տիշի գուզուար-
նա պազի գալըպ, էրքէք գուզուլա-
րըն քէսիթէսինէ միւսաատէ օլուն,
տուզունա տայիլ պու քէրէն վիպայ-
լի ճէլիլէնէ լիւնէկրաքիւմէյի սաիլ
քէշիտէ պուլուրմուշ սուր :

— Լէվանթ Հէրապոլըն պէյանընա
կէօրէ, հիւքիւմէթի Սէնիյէ հիւսապը-
նա օլարագ պուքէրրէ Պանգը Օսմա-
նի թարաֆընտան Գրիւպ դուրան-
եապընը Տէրսաատէթիտէքի ատէմինէ
եւագատունն ուրաքըշ պուրըռլումը
օլան աօգոզ զ երւզ զըրնա թօրէ քալմ
նընա մահսուպէն աէօրթի երւզ քալմ
մըշ պին լըրա իթա օլունմուշ տուր :

Իշպող ԹՕՐԱՐՈՐՆ պիր զըթաւը
 Էրիւի պէշ պին ֆրանգա գարալաւա-
 աղըրըմըշ, վէ շիմտիյէ գատար պիր
 մըգտար խարթունճ վիրուտ իթմիշ
 տիր, իշպու խարթունճար տախի 300
 ֆրանգա բաշարլըգ ռուինուպ, Ալմա-
 նիատա Էսէ շէհրինէս վազը Գրիւզ
 ֆապրիգ ասընտա իմպ օլունմուշ տորո

— Գլխանս մէպուսան մէջիսի
Թարափընտան Մըսըրտա իսլահը մէ-
հաքիմ մաստէսինէ տայիր Թէշքիլ-
լունան գօսիսիօնսա , Տէրասատէթ
Յրանսան աէֆիրի էսպագ Վ. Պոլոն
իչպու մէսէլէյէ տայիր օլան միւղաք-
բըրալով մէսէլէյէնին Յրանտա ուու-
րու խարիճիէյան շէգարէթի Թարա-
փընտան Եօլունսա իճրա օլունմա-
սըղընը , վէ տիւէլի տայիրէ Մըսըրտա
իսլահը մէհաքիմէ մու վաֆիկազաթ
իմ միշ օլտուղունտան , Յրանսանըն
ատէէսի մու վաֆիկազաթը շայեսանը
Թէշէի Ֆ օլտուղունու պէյտան էյլէմիշ
տիր :

— Կէլէն ճուռապ կիւնիւ առախի
տող ուղ պուլուզ / րատտէլէրինաւ
Գանլըւա բիշկեաճընտա կէմի չէքեն
վաթթորարտան պէրկինն արգաւան
պիր սանտալ քի սովըզ պաղլաւազ
տա իքեն , հէր նասըլլա տէփրիպ
տէրունինաւ պուլունան իքի քիշի

դղակից լինելը ընդհանրաձայնորոշում է մասնակցի կենդանության, որով փաստային բան աշխատանք կրեալ, և 'ի նշան եօթն խորհրդոյ, Եօթնական խորանոթ աշխատանքի տեսակ էր զնոյն ։ ալլ Թ. ալլ միտ եղեալ հետևողաց իւրոց ողջամիտ ժողովրդեանն խրատէր զնոսա սերտ սիրով անքակ մնալ ընդ սրբոյ գահին Հռովմայ, և աշապէս բարի վարուք և ողջամիտ վարչապետութեան թեմալը զկնի հար չորից ամաց դարձի իւրոյ 'ի խորհրդիս իւր 'ի Տիգրանակեոտ կնքէ զկեանս իւր խոտոտովանող Արքեպիսկոպոսն, և ամփոփին 'ի լերան զուռն առ գերեզմանի Սրապիոնի և Սահակայ նախորդաց իւրոց ։ Ժողովուրդն մորմնեցելով 'ի վերայ հովիտին իւրոյ, ապա գրելով 'ի վերայ գերեզմանին նորա ոտանաւոր դամբանական օրինակ զայս ։

Սա է տապան հարմնոյ տեղի՝
Պեպրոսի Արհի Եպիսկոպոսի ,
Արի և քաջ հովուապետի
Տիգրանակերտ մեծ քաղաքի՝
Սուրբ Էրեակոս եկեղեցի
Սեռամբ սուրին նոր Նորոզի ,
Եօթն խորան զարմանալի
Արդեալ լցեալ զԵր. գոլերի ,
Բայց այսպիսի պետ պանծալի
Աքսորանօք .յոյժ ներքեւի ,
Եօթնեակ ամօք վտարանդի ,
Ետոյդ եկեալ աստ վախճանի *
Ի թուականսն Հայկեան զարմի
Հագար ԲՃ. ու թի .

ՈՐք հանդիպիք յայսմ շիրմի .
Ասացէք Աստուած ողորմի .

Եղբայր Արքեպիսկոպոսիս Մանստեփ Թակոր պր գրանական յետ փոխելոյ յաստեացս եղբոր իւրոյ վոճարեալ զհաճ և զկարասիս իւր, հանդերձ ընտանեօք իւրովք զնայ 'ի Հռովմ, և անդ բնակի մինչև 'ի վախճան, որպէս այոտ է յայլ և յայլ նամա, կաց զորս գրեաց անտի առ երեւկին եղբոր իւրոյ տէր Աւետիքի Թաղիւր խաթուն կոչեցելոյ և առ եղբորորդի իւր զազաղ Երեմիայ և առ այլրս և Ալթմ կայ մնայ ցեղ եղբոր Արհի Եպիսկոպոսիս այսինքն յոռոտնց յոռոտք տեսնու Աւետիք քահանայ, յի, յուղափառ ազգի մերում, նմանապէս ժամանակակից իշխանացն, Երեմիա չէլէպոյ. զորքէսէյի Աւետիս չէլէպոյ, զոր 'ի վերայ յիշեցաք, Ասատիւանի և այլն. զի սոքա միշտ յուղափառութեան մնացին և զբաղում յիշատակս ընդ ժամանակ և զբաժանկրս առաքեցին 'ի Զմմառ որպէս է տեսանել 'ի նամական որք պահին 'ի դիւանի յիշեալ վանացս, ելէ կաթն կարեն տեսանել, և զկոնդական զոր գրեցին երանաշնորհ կաթողիկոսութի կիլիկիոյ առ Ժողովուրդ տեղոյոյս 'ի քաղաքուր թիւն 'ի ժամանակս հալածանաց, զի միշտ քահանայք ոչ պակասեցան 'ի քաղաքէս որք առաքեալք լինէին անմիշտապէս 'ի վանաց Զմմառայ առաւնձին կոնդակօք վասն

տախտի տէնիզէ տիւշտիւքէրի Գանձը-
ճանքն տէօթ չիֆթէ գայլը թայի-
ֆէսի վէ օ ռըրաճա խակէյէ եւ-
նաչմագտա օլան Շիրքէթի խայրիյէ
վարօր գաբտանը թարաֆըրնտան
կէօրիւլէքէ, իւզէրէրինէ վարըլա-
րադ մէրգուլան խէլաա իտիւմիշ
տիր օ

— Կէլիպօլու սանճադը տախտիինտէ
քեային Մարկարա գաղաթընտա, պու-
կիւնէրտէ պիր թագըմ էշգըյա զու-
հուր խալա, Գուսպաղը էհալիյի միւ-
թէպէրանտան Տիմիթըքի նամ-
չախար տէրտէսթ իլէ, իքի կիւնի տաղ-
տա թէվզիֆ, վէ պուրնունտան վէ
դուրադարընտան ճիւզիճէ ճէրհ իթ-
տիքտէն սօնրա, երիզ երիւմ իրա
կէօնտէրմէսին ռըրունա իրապար իլի-
մէլէրիլէ, մէրգուլուն ռըրա տախտի
օլ վէճէ իլէ երիզ երիւմ իրա կէօն-
տէրիպ, բէտէրինի եհալէրինտէն
գուրթարմիշ տըր օ

— Տէրաաաաթ իթայիա մապա-
հաթկիւզարը բաղար իրթէսի կիւ-
նիւ Պապը Ալիյէ կիտէրէք, զաթը
հաղրէթի Սաարազամի վէ խարիճիլէ
նաղըրը տէվէթլու Սաֆիթ թաշա
հաղրէթլէր իլէ միւլադաթ իլիմիշ
տիր օ

— Տէվէթի Ալիյէ իլէ իրան տէվ-
թի ճուտուտու գօմիսիօնու, իրան
սէֆիլի տէվէթլու Մուհոմմէ խան
հաղրէթլէր տախտի հաղըր պուլուն-
տուլու հալաէ կէլէն սալը կիւնիւ ագ-
տը իճթիմա իլիմիշ տիր օ

— Զաթը հաղրէթի Սէրաթէրի
վէ զապթիլէ նաղըրը սաաթլիլու
բաշա հաղրէթլէր սալը կիւնիւ Պա-
պը Ալիյէ ազիմէթլէ, զաթը հաղրէ-
թի Սէրաթէթլէնահի իլէ ուզուն
միւտաթլէ միւլադաթ պոյուրմուշլար
տըր օ

— Էվիլիլի սա գահ պիր առէմ
պիւրպիլիլին չըպլադ օլարադ թէք-
քէ ճիւլարընտա գօշմագտա իքէն,
զապթիլիլէր աղգաթընտան գօշմագ

թուլմուշլար տըր օ Մէրգուլմ պիր
էրմէնի թիւճնարըն եանընտա խըզ-
մէթքեար օլուպ, հէր նէ սէպէպէ
մէպնի իսէ աղընա զարար կէլմիշ
տիր օ

— Գէզա եհվիմ մէրգուլտէ Ղալա-
թա պօրսաար հալադըրընտան պի-
րի աղընը գալըրըպ, կիւն հալ իլէ
պիր ալապալա օթուրթուրուլարադ,
թիմարթանէյէ կէօնտէրէպիլիլէր
տիր օ

— Պու պիւրէնին շու հալէ միւլ-
թէլա օլմաթըն սէպէպի տախտի, պու-
կիւնէրտէ պօրսաաթ թէքմիլ վարի-
տաթընը զապա ու զարար իթմիշ օլ-
տուլուն սէօլէնմէքաէ տիր օ

— Ազարեան էֆէնիսին մաղա-
զաթընը պօշլթման սարիզլէրին ախը
ու կիրիֆթ օլմաշ օլտուգլարընը վա-
զըլթ զաղթաթ եաղըյօր օ

ԹԵԼԵԿՐԱԳՐԱՅԷ

Բարիս 21 յունիս օ

Պու կիւն միլէթ մէճիսինտէ խըրմա-
թը ումուլիլէ իւզէրինէ օլան նիզամ
լայիհասը պիրինճի տէֆա օլարադ գրա-
աթ օլունտու օ Սօլ թարաֆ ուճուլտա
Մ. Պլան վէ Մաաթի լայիհանըն ալէյ-
հինտէ պուլունմուշ տուր Մ. Լապու-
լայ եարըն ճէվապ իթա իլիլէճէք
տիր օ Սօլ թարաֆ տէֆայի սանիլէտէ
վուզու պուլաճագ միւլադքէրէտէ
պու իլին էհէմիլէթիլին տէրմէյան
իտէճէքէր, վէ միլլէթ մէճիսինին
ֆէսիլինտէն էվիլէ գապուլ իթմէք
իւզըն պիր թագըմ նիզամաթ թէք-
լիֆ իլիլէճէքէր տիր օ Պու թէքի-
ֆաթա տէվէթ թարաֆընտան պիր
կէօնա մուսնաաթ օլունմայաճագ
տըր օ

Վիէննա 22 յունիս օ

Էնէպի բիւցալարընտան ալտըր-
ըր պաղը թէճմին իտիճի խապլէրէր

իւզէրինէ, պօրսաաթ պիր աղ հիւսնիւ
հալ վուգուա կէլտի օ

Ավսթրիա իմբերաթըրու իլէ Բու-
սիա իմբերաթըրունու միւլադաթը
յունիս 28 տէ Գուսթու չըմէնտըքէր
մէվզիֆինտէ իճրա օլունաճագ տըր օ
Վէրտի նամ միւսաննաֆա Ֆրան-
սուա յօղէֆ նիլանընն Գոմանտէօր-
լիւք թիւթպէսի վէրիլտի օ

Բարիս քէզա օ

Բուսիլ չըմէնտըքէր թահվիլաթը
123 ֆրանգ 75 օսանթիմ տիր օ

Մէպուսան մէճիսինին բէք եւ-
զընտա տաղըրընաճաղ թէվաթուրէն
սէօլէնիլօր օ

Լօնտա քէզա օ

Նիկիլիթէրա պանգաթընա 188 պին
լնիլիլէ լիւրաթ կիրտի օ

Բալթիմ քէզա օ

Շէհիրտէ սապիլի հալ պաղի
տիր օ

Պէլլիւտ քէզա օ

Բուսիա իմբերաթըրու հիլէթի
միւտիւրան իլիսի Մ. Սիլվէֆանիլիլէ
Սէն-Սիլվանիլաա նիլանընն գօրտօ-
նունու իթա իլիլտի օ

ՍԱՐԴԱՅԷ

Լօնտա 23 յունիս օ

Էսհամը ում. ալլար 43 1/16
" " գաբանտը 42 3/16
65 իսթիլլար 66 1/4
69 " 52 3/8
72 " 84 1/4
73 " 50 3/8
Իսթիլլա ֆօնտու 72 5/16
Ինիլիլլ ֆօնտու 93 7/16
Մըսըր իսթիլլար 83 7/8

Բարիլ 23 յունիս օ

Էսհամը ում. ալլար 42-95
" " գաբանտը 43-5

Իսթիլլար 1865 330
" 1869
" 1873 239-30
Շըմէնտըքէր լուսիլի 122
Իսթիլլա ֆօնտու 73-47
Բանթ 3 1/2 64-32
" 5 1/2 103-97
Գամիս Լօնտա իսթիլլա

ՂԱԼԱԹԱ ԲԱՅԱՍՐ 11,23 ՄԱՅԻՍ

Էսհամը ում. գաբանտը 48-40
11 յունիս. սապահ ալլար 47-16
Էն երիքսէք 47-20
Էն աշաղը 47-8

Իսթիլլար 1863 335
" 1865 336
" 1869 քուր. քէսիք 274
" 1872 86-1/2
" 1873 քուր. քէսիք 264

Գրէտի ժէնէրալ լիւրա Գ. Բ.
Սօսիլթէ ժէնէրալ աղսիօն " "
Սօսիլթէ Սիման զուր. քէ. " "
Սիմանիլ պանդ. աղս. Լ. Օս.
Շէմէնտըքէր հիւ. ֆր. զ. ք. 123-
թրամիլլա հիւ.
Գրէտի Հէլէնիկ սղ օնթօ ֆր.
Լօրիու. մաթէնի աղսիլլար
Կուրօն սղ օնթօսու փր.
Աղ. քէ ֆայլիլ 1/2 զուրուշ
Իէթօր փարա
Հէվալէսիլ

ԱԳՃԵԼԵՐԻՆ ԲԱՅԱՍՐ

Ինիլիլլ լիւրաթ 140-30
Ֆրանսը 20 ֆրանսը 88-3
Բօլ 89-30
Գրըմիլլ ալթուրու 54-30
Պէյաղ մէճիսիլլ ֆարզը 102-8
Մէթալիլ ֆարզը 103-15
Պաղըր 130-30
Պէյիլի 105-8
Գարպօն գայիմէսի 6-60

հոգեւոր պիտոյից ժողովրդեանն օ զը-
րոց գանաւանն ոչ կարեմ 'ի համառօ-
տութեանս յառաջ բերել, գտան 'ի
սոսին և եպիսկոպոսութիւն օր եւն-
կաա, Պօղոս և պլք, զորս ոչ կամիմ
աստէն որոշակի թուականա յիշել
ըստ որում սոքա իբր առաջնորդ, և
ունանք նուիրակութեա 'ը եկին և ոչ
ըստ ուում յատուկ Եպիսկոպոս և բայց
միայն զայս կամիմ ծանուցանել զի 'ի
հալածին 'իքաղաքէս խոստովանող Ար-
քեպիսկոպոսիս Պետրոսի' ուղղափառ-
ման ժողովրդեան տեղւոյս յուսահատ
լեալ ընդ գարձ ողջամտ հայրապետին
յաթոռ իւր, զալ ոմն համանան
նորա կամեցան կացուցանել հոլիւ-
յոյր սակս արդէն քաջածանօթ զո-
լով արքակցոն վարուց հօր Պետրոսի
Անիմպոյ քեռորդւոյ Աբրահամու
կաթողիկոսի Արծիւեան խնդրեն յա-
մի Տեառն 1749 մարտի 3. և տան
ձեռնադրել զնա յԱրքեպիսկոպո-
սութիւն քաղաքիս և նա թէպէտ ա-
նապարեաց զալ 'ի տեսլութեան ժո-
ղովրդեան իւրոյ վիճակի, սակայն
ժամանեալ մինչ 'ի Բերիա լուր առ-
նու դառն հայածանաց տեղւոյս յոյր
սակս գարձ արարեալ անդրէն 'ի վա-
նրս ներկայ գտանի վախճանի Աբրա-
համու և ընտրութեան յաջորդի նորա
Յակոբայ կաթողիկոսի. և իջեալ 'ի
Վերիտօն անդ վախճանի, որպէս է տե-
սանել 'ի վարս Աբրահամու կաթողիկո-
սի ընդարձակ գրեալ, և 'ի նամակսն'
որք պահին 'ի դիւանին Զմեռու օ

Այլ սակայն որպէս ասացաք 'ի վերոյ
բարձ առնելով յաքսորանաց Արհիս
մեր Պետրոս Տէր Պօղոսեան վարեաց
զտեսչութիւն իւր 'ի վերոյ ուղղափառ
մասին մինչեւ 'ի վախճան օ

ԺԷ.

1755 ՅԱՆՎԱՐԻՍ ԱՐԲԵՊԻՍ. ԶՄԻՆՈՒՆԱՅԻ.

Ի վախճանիլ Տէր Պօղոսեան Արք-
եպիսկոպոսի յամի Տեառն 1755, ձեռ-
նադրի յԱրքեպիսկոպոսութիւն քա-
ղաքիս Յովհան վարդապետ Զմիւռ-
նացի 'ի Միքայէլ կաթողիկոսէ 'ի
Զմեռու, սա եկեալ 'ի վիճակ իւր
մնայ ամս ինչ և ապա երթալ 'ի Կ.
Պօլիս. մնայ անդ զժամանակ ինչ, թէ
կաթողիկոսն և թէ սրբազան Պապն
Հռովմայ առանձին գրով հրամայեն
նմա գարձ առնել յաթոռ իւր, մա-
նաւանդ Ս. Պապն ասելով, թէ թեմ
քո է, պարտէ քեզ գարձ առնել 'ի
վիճակ քո յԱմիդ. և նա կամի գալ,
սակայն սակս դառն հալածանաց իշ-
խանք որք գտանէին 'ի ժամանակիս
'ի Պօլիս մանաւանդ Ալատրանի որ-
դին աղաչեն չդառնալ յԱմիդ, ասե-
լով եթէ դառնաս զքեզ և զմեզ կո-
րուսանես, զի ոչ կարեմք և ոչ ժամ
մի պահել զքեզ Եպիսկոպոս անուամբ
եւայլն և եւ այսպէս մնացեալ անդ,
վախճանի, որպէս յայտ է 'ի նամակաց
Զմեռու, յորս վասն վախճանի նորա
որոշակի գրէ Հայր Յովսէփի 'ի Պօլսոյ

յամի 1770. առ Միքայէլ կաթողիկոս
'ի թէ Աստուած հրամանաց. կենդա-
նութիւն տայ, գլուխդ ողջ մնայ,
Յովհան Եպիսկոպոս Զմիւռնացի զկին
հինգ օր հիւանդանալոյն հալած հա-
յալ առ Աստուած փոխեցաւ յունիսի
29ին և թաղեցաւ 'ի Պէկ օղի. և
այլ որպիսութիւնն Արքիմիտիս վար-
դապետի ի վիճէն իմանաս օ Ուստի
սակս դառն հալածանաց մնաց ա-
թոռ քաղաքիս պարապ առ ժամա-
նակ մի. թէպէտ որպէս ասացաք 'ի
վերոյ քահանայք միշտ անպակաս էին
'ի քաղաքիս. և երբեմն և եպիսկո-
պոսունք գային իբր առաջնորդ օ

ԺԸ.

1849 ՅԱՆՎԱՐԻՍ ԱՐԲԵՊԻՍ. ՊԱՆՏԱՐԵԱՆ.

Սոյն այս հայր մեր հոգեւոր ընտ-
րի յամի 1849 և ձեռնադրի 1850.
յունիսի 2 յաւուր տօնի եկեղեցւոյ
յԱրքեպիսկոպոսութիւն մայրաքա-
ղաքիս, և ապա յամի 1873 'ի վե-
տըրլար, ամբառնայ յաթոռ կաթողի-
կոսութեան Կիրիկիոյ Պետրոս թ. ան-
ուամբ, և զկին միոյ ամի ընտրու-
թեամբ ժողովրդեան Յովհան Գե-
նադրէ յիւր տեղի զՏէր Յովհան Գիւ-
բէլիան յԱրքեպիսկոպոսութիւն քա-
ղաքիս, որ կայ և վարէ այժմ զՊատ-
րիարքութիւն Կաթողիկէ Հայոց 'ի
Պօլիս օ

Աստանօր արժան համարիմ գրել

և զգաւազանագիր Էջմիածնական
Արքեպիսկոպոսաց և Առաջնորդայ
ըստ որում մինչեւ յամ Տեառն 1830
ըստ իմիք վարէին զառաջնորդական
իշխանութիւն Էջմիածնական յամս-
նայն տեղիս որպէս և Տիրանակերտ
և յամնայն վիճակս սորա այսինքն 'ի
Մամպուտ, յեղեւօլիս, 'ի խարբերդ և ընի

Արքեպիսկոպոսունք Է. Առաջնորդ Ամ-
ղայ որ նստան լիշմիածակացաց օ

Ա.

1750. ԲԱՆԵՇԵՑԻ ՅԱՆՎԱՐՈՎԱՐՈՅԻ.

Իբրեւ հալածեցաւ հարազատ Ար-
քեպիսկոպոս վիճակիս ողջամիտն Պետ-
րոս տէր Պօղոսեանն, որպէս ասէ ժա-
մանակադրութիւնն Արդնոյ բարձրա-
հայեաց վանաց, եղաւ 'ի տեղի նո-
րա 'ի կենդանութեան նորին առաջ-
նորդ Բաղնէցի Յակոբ վարդապե-
տըն, որ ընդ որդւոյ իւրում Նուր-
տինեան Աբրահամ վարդապետի ըս-
կաւ վարել զառաջնորդութիւնն,
բաց 'ի ժամանակադրութեան յիշեալ
վանացն, գրի և յաւարտ գրչագրի
միւում, որ 'ի նոյն վանս այսպէս օ

(ՏԵԼ-Է)

ՇԻՐՔԵԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

ԻՇՊՈՒ 1875 ՅՈՒՆԻՍ 2 ԲԱԶԱՐ ԷՐԹԵՍԻ ԿԻՆԻՒՆԵՏԷՆ ԻԹԻՊԱՐԷՆ ՅՈՒՆԻՍ 30 Ա ԳԱՏԱՐ

ՊՈՂԱԶ ԻԶԻՆԷ ԻՇԼԵՏԷՆ ՎԱՐՈՐԱՐԱՐԸ ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԱՔԵԹԼԵՐԻ

Բազարի վաճառքի արդյունքի մասին հաշիվները հետևյալն են:

Ա. Տ.	Ն.
11 — Ենթամասնական Մեղարարություն. Պեյրեքան, 19	
11 43 Ենթամասնական Մեղարարություն. Պեյրեքան, 20	
4 — Ենթամասնական Մեղարարություն. Պեյրեքան, 34	
4 30 Գաղափարական Ենթամասնական Պեյրեքան, 32	
3 — Ենթամասնական Պեյրեքան, 28	
3 43 Ենթամասնական Մեղարարություն. Պեյրեքան, 19	
4 45 Գաղափարական Ենթամասնական Պեյրեքան, 20	
5 43 Ենթամասնական Պեյրեքան, 4	
6 30 Ենթամասնական Պեյրեքան, 3	
8 35 Ենթամասնական Մեղարարություն. Պեյրեքան, 32	
10 — Ենթամասնական Պեյրեքան, 22	

Արեւմտյան Ենթամասնական Պեյրեքան, 4

11 30 Արեւմտյան Ենթամասնական Պեյրեքան, 6	
12 — Արեւմտյան Ենթամասնական Պեյրեքան, 22	
12 30 Արեւմտյան Ենթամասնական Պեյրեքան, 29	
4 — Արեւմտյան Ենթամասնական Պեյրեքան, 4	
4 30 Արեւմտյան Ենթամասնական Պեյրեքան, 6	
2 — Արեւմտյան Ենթամասնական Պեյրեքան, 22	
2 30 Արեւմտյան Ենթամասնական Պեյրեքան, 4	
3 40 Արեւմտյան Ենթամասնական Պեյրեքան, 29	
4 45 Արեւմտյան Ենթամասնական Պեյրեքան, 6	
7 45 Պեյրեքան Արեւմտյան Ենթամասնական Պեյրեքան, 29	
10 — Արեւմտյան Ենթամասնական Պեյրեքան, 6	

Արեւելյան Ենթամասնական Պեյրեքան, 4

11 30 Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33	
11 30 Վանիք, Բեյրեքան, Պեյրեքան, 3	
12 45 Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 17	
1 45 Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 21	
2 30 Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 23	
4 — Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33	
8 40 Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 21	

Բազարի վաճառքի արդյունքի մասին հաշիվները հետևյալն են:

12 45 Գաղափարական Ենթամասնական Պեյրեքան, 3	
1 — Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 19	
2 45 Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 20	
3 45 Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 4	
5 — Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 32	
5 45 Գաղափարական Ենթամասնական Պեյրեքան, 29	
6 45 Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 21	
8 — Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 22	
9 45 Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 19	
40 — Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 34	
40 20 Գաղափարական Ենթամասնական Պեյրեքան, 28	

10 30 Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33	
10 50 Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33	
11 45 Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33	

Արեւմտյան Ենթամասնական Պեյրեքան, 4

12 30 Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33	
1 45 Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33	
2 — Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33	
2 30 Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33	
9 20 Գաղափարական Ենթամասնական Պեյրեքան, 33	
10 5 Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33	
11 5 Գաղափարական Ենթամասնական Պեյրեքան, 33	
11 20 Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33	
11 40 Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33	
12 — Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33	

Արեւելյան Ենթամասնական Պեյրեքան, 4

2 45 Բազար, Բեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33	
3 45 Բազար, Բեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33	
8 45 Բազար, Բեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33	
9 45 Բազար, Բեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33	
10 35 Բազար, Բեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33	
11 5 Բազար, Բեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33	
11 40 Բազար, Բեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33	

ԻԼԱՆԱԹ

ՈՒՃՈՒՋ

ԳՈՒՅՈՒ ԹՈՒԼՈՒՄՊԱԼԵՐԻ

Ղալաթա Սուլթանի մարզադահլիճում...

ՄԻՆԱՍԵՐԱՆ ՎԷ ԳՈՒՄԲԱՆԵՆԵՐԸ

ՈՒՃՈՒՋ ԳԱՐԵՕԼԱԼԱՐ

Ղալաթա Սուլթանի մարզադահլիճում...

ՄԻՆԱՍԵՐԱՆ ՎԷ ԳՈՒՄԲԱՆԵՆԵՐԸ

ՈՒՃՈՒՋ ԳԱՐԵՕԼԱԼԱՐ

ԷՃՁԱՍԱՆԵՑԻ ԱՖԻԹԱՊ

Վ. ԾԱՆՆԻՆԻՆ

ԷՃՁԱՍԱՆԵՑԻ ՔԷՊԻՐԻ

ԷՃՁԱՍԱՆԵՑԻ ԲԵՐՊՈՒՅԷՆ ՄԱՂԱԶԱՐԸ

1852 տ. քաղաքի օրվա հաշիվները

Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33

1867 տ. քաղաքի օրվա հաշիվները

Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33

Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33

Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33

Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33

Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33

Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33

Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33

Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33

Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33

Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33

Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33

Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33

Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33

Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33

Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33

Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33

Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33

Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33

Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33

Պեյրեքան, Բազար, Բեյրեքան, 33

Օ ՏԻՒՄԵՆԻ ԽԱՐԻԻ ԴԵՄԱՐՈՒՄ ԵՎ ՊԵՐՏԵՐԻ

Պալատի պեյրեքանի օրվա հաշիվները

Պալատի պեյրեքանի օրվա հաշիվները

Պալատի պեյրեքանի օրվա հաշիվները

Պալատի պեյրեքանի օրվա հաշիվները

Պալատի պեյրեքանի օրվա հաշիվները

Պալատի պեյրեքանի օրվա հաշիվները

Պալատի պեյրեքանի օրվա հաշիվները

Պալատի պեյրեքանի օրվա հաշիվները

Պալատի պեյրեքանի օրվա հաշիվները

Պալատի պեյրեքանի օրվա հաշիվները

Պալատի պեյրեքանի օրվա հաշիվները

Պալատի պեյրեքանի օրվա հաշիվները

Պալատի պեյրեքանի օրվա հաշիվները

Պալատի պեյրեքանի օրվա հաշիվները

Պալատի պեյրեքանի օրվա հաշիվները

Պալատի պեյրեքանի օրվա հաշիվները

Պալատի պեյրեքանի օրվա հաշիվները

Պալատի պեյրեքանի օրվա հաշիվները

Պալատի պեյրեքանի օրվա հաշիվները

Պալատի պեյրեքանի օրվա հաշիվները